

Novice Transparensense

Št. 2, september 2014, stran 1

Uvedba Evropskega kodeksa ravnanja za energetske pogodbeništvu za večjo preglednost trgov pogodbenega zagotavljanja prihranka energije

Pogodbeno zagotavljanje prihranka energije oz. energetske pogodbeništvu (Energy Performance Contracting - EPC) je storitev učinkovite rabe energije, ki omogoča naročniku storitev učinkovite rabe energije, da prihrani energijo brez stroškov kapitala, saj se investicije povrnejo neposredno iz privarčevanih stroškov za energijo. Za EPC projekte obstaja velik potencial znotraj EU, vendar ostaja v večini neizkoriščen. Evropski kodeks ravnanja za energetske pogodbeništvu je bil razvit v okviru projekta Transparensense, z namenom povečati zaupanje v projekte energetskega pogodbeništvu in podpreti rast EPC trgov v EU.

Evropski kodeks ravnanja za energetske pogodbeništvu (Kodeks) je bil uradno predstavljen 28. avgusta 2014 v Bruslju. Razvit je bil v okviru programa Inteligentna energija za Evropo, projekt Transparensense, v sodelovanju s ponudniki EPC storitev, naročniki in evropskimi združenji za energetske storitve. Kodeks opredeljuje temeljne vrednote in načela, ki so ključnega pomena za uspešno pripravo in izvedbo projektov energetskega pogodbeništvu v evropskih državah. Tako se ustvarja skupen evropski standard kakovosti za energetske pogodbeništvu. V kolikor bo večje število podjetij za energetske storitve (Energy Service Companies - ESCO) podpisalo Kodeks in se bodo pri izvajanju projektov tudi ravnala po njegovih temeljnih načelih, se bosta s tem povečala preglednost in zaupanje v trge energetskega pogodbeništvu. Raziskava med ESCO in finančnimi institucijami je pokazala, da so glavne ovire pri uporabi modela energetskega pogodbeništvu nizko zaupanje v ponudnike EPC storitev, zahtevnost metode in majhno povpraševanje s strani naročnikov po storitvah učinkovite rabe energije. V zadnjih letih so bili nekateri projekti zavajajoče predstavljeni kot "energetske pogodbeništvu", saj niso vključevali osnovnih značilnosti energetskega pogodbeništvu, kot je npr. jamstvo za doseganje pogodbeno dogovorjenega prihranka energije, zaradi katerih je ta pristop zmagovalen, tako za stranko kot za ponudnika.

Ključni dejavnik uspeha je, da ponudniki EPC storitev razumejo, da imajo koristi, če upoštevajo Kodeks, saj se s tem poveča zaupanje naročnikov in posledično poveča povpraševanje po projektih energetskega pogodbeništvu. Prav tako naročniki lahko uporabijo Kodeks za oblikovanje minimalnih zahtev za projekte energetskega pogodbeništvu. Na primer, ključna značilnost projekta energetskega pogodbeništvu je, da ponudnik energetskega pogodbeništvu zagotavlja pogodbeno dogovorjeno raven prihrankov in/ali s tem povezanih stroškov. Če ti niso doseženi,

je dolžan naročniku plačati nadomestilo za izpad prihrankov pri stroških. To je eno izmed glavnih načel Kodeksa, ki strankam jasno sporoča, da imajo pravico zahtevati takšne garancije od podjetij. Končne verzija Kodeksa je rezultat razprave s številnimi deležniki iz 20 evropskih držav; podprli sta ga tudi obe evropski ESCO združenji - eu.ESCO in EFIEES.

Kodeks (angleški original in slovenski prevod) si lahko prenesete na spletni strani projekta Transparensense www.transparensense.eu.

Kaj je energetske pogodbeništvu?

Pogodbeno zagotavljanje prihranka energije oz. energetske pogodbeništvu lahko zagotovi znatne prihranke energije z uporabo načela, da se naložbe poplačajo neposredno iz prihranjenih stroškov za energijo. Energetske pogodbeništvu omogoča lastnikom prenovo njihovih stavb, saj ESCO prevzame pogodbeno dogovorjena tveganja in zagotavlja prihranke.

Tipični projekt energetskega pogodbeništvu vključuje naslednje elemente:

- **Storitve na ključ** - ESCO zagotavlja vse storitve potrebne za načrtovanje in izvedbo celovitega nabora ukrepov učinkovite rabe energije pri prenovi stavb, od energetskega pregleda do dolgoročnih meritev in verifikacije doseženih prihrankov, vključno s financiranjem.
- **Celoviti ukrepi** - ESCO prilagodi celovit nabor ukrepov, da ti ustrezajo potrebam posamezne stavbe.
- **Zagotavljanje prihrankov** - ESCO zagotavlja doseganje pogodbeno dogovorjene ravni prihrankov in/ali stroškov in je dolžan naročniku storitve povrniti izpad prihrankov, nastalih v obdobju trajanja pogodbe.

Novice Transparensense

Št. 2, september 2014, stran 2

Pilotni projekti energetskega pogodbeništvaja po Evropi

Novi Evropski kodeks ravnanja za energetske pogodbeništvaje se trenutno preizkuša in vrednoti v okviru 25 pilotnih projektov.

Prenova Hanzehal-e na Nizozemskem

Na Nizozemskem je družba Van Dorp Installaties podpisala pogodbo o energetske pogodbeništvaju z občino Zutphen za obnovo Hanzehal-e, ene največjih športnih dvoran v državi. Prenova Hanzehal-e je rezultat preglednega in intenzivnega sodelovanja, ki temelji na medsebojnem zaupanju med lastnikom stavbe, upravljalcem in podjetjem Van Dorp Installaties. Podjetje bo izvedlo ukrepe učinkovite rabe energije in vzdrževalo naprave v obdobju 10-ih let. Celovit nabor ukrepov bo zmanjšal rabo zemeljskega plina za 75 % in električne energije za 40 %. Oglejte si tudi video posnetek o prenovi Hanzehal-e (v nizozemščini):

<http://youtu.be/-FaR7mlwgBc>

Javna razsvetljava v Španiji

V Španiji bo mesto Mora izboljšalo ulično razsvetlavo z naložbo v ukrepe energetske učinkovitosti in učinkovitejšimi storitvami vzdrževanja. Ocenjeno zmanjšanje porabe električne energije znaša 70 %. Podjetje CLECE je odgovorno za nadgradnjo tehnologije, vzdrževanje in s tem povezanimi storitvami. Ukrepi za energetske učinkovitosti vključujejo nadgradnjo 3200 luči, npr. LED tehnologija bo nadomestila 75 odstotkov sedanjih luči. Partner projekta Transparensense ESCAN podpira pripravo projekta in uporabo Kodeksa v projektu.

Varčevanje z energijo v javnih stavbah v Grčiji

V Zahodni Makedoniji (Grčija) se bodo ukrepi učinkovite rabe energije izvajali v dveh stavbah, in sicer na sedežu prefekture Zahodna Makedonija v mestu Kozani in v bolnišnici v mestu Ptolemaidu. Projekti bodo vključevali določanje izhodišč porabe energije, študije izvedljivosti, dobavo in namestitev nove opreme ter zagotovitev usposabljanja za osebje, kako upravljati novo opremo.

Belgijski trg EPC je pripravljen na zagon

V zadnjih nekaj mesecih so številna pomembna belgijska mesta in regije začele s projekti energetske pogodbeništvaja. Provinca Liège je pred kratkim objavila svoj razpis za prenovu stavbe "Charlemagne". Mesto Antwerpen je nadgradilo svojo pogodbo o vzdrževanju s poglavjem o izvedbi ukrepov učinkovite rabe energije za stavbo "Felixpakhuis". V provinci Flemish Brabant se je 7 občin, s podporo province, zavezalo energetske pogodbeništvaju; na podlagi tega uspeha so province zdaj začele nov ambiciozen program promocije energetske pogodbeništvaja. Provinca Walloon Brabant bo v začetku naslednjega leta končala pripravljano fazo obsežnega projekta prenove 150 stavb. To poletje je mesto Ghent objavilo razpis za zbiranje ponudb za sklenitev energetske pogodbeništvaja za 12 stavb. To jesen bo Fedesco, javno ESCO podjetje zvezne vlade, izbral ESCO kandidate za paket 13-ih javnih zgradb.

Novice Transparensense

Št. 2, september 2014, stran 3

EPC prioritiziran v ambiciozni politiki energetske učinkovitosti na Irskem

Oddelek za energetske pogodbeništvu podjetja Aramark Ireland prispeva k ambicioznim ciljem Irske na področju učinkovite rabe energije, kjer energetske pogodbeništvu predstavlja pomembno orodje za doseg teh ciljev. Oddelek vodi Ray Ring, pogosti govornik in član sosveta, ki pripravlja prispevke za številne vladne publikacije na področju energetske učinkovitosti in z njimi povezanimi pravnimi okviri.

Izboljšanje energetske učinkovitosti na Irskem je bistveni del njene trajnostne energetske politike in bo imelo ključno vlogo pri zmanjševanju odvisnosti Irske od fosilnih goriv. Irska vlada je 12. maja 2014 objavila Zeleno knjigo energetske politike; trenutno se ukvarja s postopkom javnega posvetovanja, da bi pri oblikovanju prihodnje energetske politike države sodelovali tudi predstavniki javnosti. To temelji na obstoječih vladnih okvirjih energetske politike, določenih v Beli knjigi: Doseganje trajnostne energetske prihodnosti za Irsko - okvir energetske politike za obdobje 2007-2020. Ob spoznanju, da mora vlada voditi z zgledom, je bila podana zaveza doseči 33-odstotno zmanjšanje rabe energije v javnem sektorju do leta 2020.

Glede na tako ambiciozen cilj in s tem povezanimi kapitalskimi naložbami, je bilo pogodbeno zagotavljanje prihranka energije videti kot dobro sredstvo za podporo javnega sektorja pri izvedbi te naloge, kot tudi za obravnavo nekaterih obveznosti iz Direktive o energetske učinkovitosti. Da bi po celotni Irski podprli razvoj trga energetske učinkovitosti v negospodinjstvem sektorju, je Uprava za trajnostno energijo Irske (SEAI) razvila Nacionalni okvir za energetske storitve. Ta okvir določa trenutni načrt, s pomočjo katerega se razvijajo projekti učinkovite rabe energije in proces energetskega pogodbeništvu - v bistvu gre za **priročnik "Kako izvesti"**. Okvir predstavlja tudi smernice najboljše prakse za stranke – organizacije javnega in zasebnega sektorja pri naročanju energetske storitve in vključevanju podjetij za energetske storitve. Okvir se je doslej osredotočil na zagotavljanje smernic in orodij za podporo razvoja projektov, primernih za energetske pogodbeništvu in plačil, povezanih s pogodbenim zagotavljanjem prihranka energije. Vzorčne pogodbe se razvijajo za lokalne pogodbe za oskrbo z energijo. Sledili bodo priročniki o energetske pogodbeništvu za javno razsvetljavo in za oskrbo z vodo. Delo na tem področju se nadaljuje in vse gradivo je na voljo na spletni strani SEAI na naslovu:

[http://www.seai.ie/Your Business/National Energy Services Framework/](http://www.seai.ie/Your_Business/National_Energy_Services_Framework/)

Da bi testirali in dokazali, da je okvir trden in se lahko prilagaja v svojem obsegu, izbrani primeri projektov (javne in zasebne organizacije), delajo na njem in ga preizkušajo v sodelovanju z SEAI. Tem projektom je ponujena pomoč v obliki usposabljanj, mreženja in dostopa do platforme pravnih in tehničnih strokovnjakov za energetske pogodbeništvu, ki pregledajo in podajo pripombe v ključnih fazah projekta. V zameno se sodelujoče organizacije zavežejo, da bodo aktivno sodelovale pri zagotavljanju povratnih informacij o uporabi okvira. Trenutno 20 organizacij izvaja energetske projekte, medtem ko testira okvir, ki ga je pripravila SEAI. Lekcije iz izkušenj se bodo v prihodnje upoštevale pri pripravi/posodobitvi priročnikov in delovnih zvezkov.

Za konec so tu še finance. Ena od zgodaj opredeljenih ključnih ovir v prizadevanjih za čim večji razvoj projektov energetske učinkovitosti na Irskem, vključno z energetske pogodbeništvu, sta obseg in struktura financiranja in sredstva, ki so na voljo na trgu. Irska vlada se je zavezala k financiranju, da bi se vzpostavil sklad za energetske učinkovitost. Tako je vlada marca 2014, poleg podjetij Glen Dimplex in London and Regional Properties, sodelovala pri ustanovitvi 70 milijonov evrov vrednega Nacionalnega sklada za energetske učinkovitost. Za svetovalec sklada za investicije je izbrano podjetje Sustainable Development Capital LLP (SDCL). Ta sklad bo deloval kot katalizator za razvoj projektov učinkovite rabe energije na irskem trgu in povečal raven razpoložljivih sredstev za financiranje, ki so na voljo za podporo projektom pogodbenega zagotavljanja prihrankov v javnem in terciarnem sektorju. Predvideva se, da se bo v naslednjih treh letih razdelilo okrog 300 milijonov evrov finančnih vzvodov, ki temeljijo na velikosti sklada 70 milijonov evrov.

Ray Ring

direktor za poslovni razvoj pri Aramark-u in član združenja Evropskih podjetij za energetske storitve

Novice Transparensense

Št. 2, september 2014, stran 4

Trendi energetskega pogodbenišva povzeti v bazi Transparensense

Rezultati ankete o evropskem trgu energetskega pogodbenišva so sedaj na voljo v obliki nacionalnih zbirk podatkov, ki zagotavljajo vpogled v način, kako so projekti energetskega pogodbenišva oblikovani in kako se izvajajo v 21 evropskih državah.

V prvih nekaj mesecih projekta Transparensense je bila zasnovana temeljita raziskava z namenom, da bi se vanjo vključili vsi glavni izvajalci energetskega pogodbenišva v vsaki sodelujoči državi. Cilj je bil preprost: opredeliti evropski trg pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije upošteva nacionalne in evropske značilnosti energetskega pogodbenišva, kot tudi, oceniti stanje trenutnih nacionalnih trgov energetskega pogodbenišva. Rezultati ankete so zdaj v obliki nacionalnih podatkovnih baz brezplačno na voljo na spletni strani projekta Transparensense. Podatkovne baze, ki so razdeljene v štiri sklope: "Modeli energetskega pogodbenišva", "Modeli financiranja", "Trgi" in "Politike", so dober pokazatelj glavnih trendov na tem področju ter pomagajo predstaviti stopnjo razvoja in uvajanja pogodb energetskega pogodbenišva v posameznih evropskih državah. Baze so dostopne na naslednjem naslovu: <http://www.transparensense.eu/database/models/>.

Kontakt: Olivier Garnier, UK Energy Efficiency Verification Specialists (EEVS), olivier@Eevs.co.uk.

Dogodki

Mednarodna konferenca o energetskega pogodbenišvu se bo odvijala 27. novembra 2014 v Pragi (Češka) – več na www.svn.cz/en/news-and-media/seminars-and-conferences.

V 20 evropskih državah, ki sodelujejo v projektu Transparensense, bo do sredine leta 2015 izvedenih okrog 80 usposabljanj. Več informacij in brezplačno gradivo za usposabljanje najdete na: www.transparensense.eu/eu/trainings.

Novice

Nagrada European Energy Service 2014

Prestižna evropska nagrada Energy Service Award (EESA) se podeljuje za izjemne napore in dosežke na področju razvoja energetske storitve učinkovite rabe energije v Evropi.

Podelitev nagrade EESA se izvaja v okviru IEE projekta "European Energy Service Initiative 2020" (EESI2020), ki ga koordinira Berlinska agencija za energijo. Nagrada se podeljuje od leta 2005. Zmagovalci v letu 2014 bodo nagrade prejeli 8. oktobra 2014 v Bruslju (<http://eesi2020.eu/news-events/eesa/>).

Evropsko ESCO poročilo

Skupno raziskovalno središče Evropske komisije redno objavlja Evropsko poročilo o trgu energetske storitve za države članice EU in sosednje države. Najnovejše poročilo je mogoče prenesti na:

<http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/publication/european-esco-market-report-2013>.

Nacionalni koordinator projekta

Center za energetske učinkovitost

Institut "Jožef Stefan"

Jamova 39

1000 Ljubljana, Slovenija

mag. Damir Staničič

damir.stanicic@ijs.si

Uredništvo novic

IVL Swedish Environmental Research Institute

P.O. Box 21060

SE-100 31 Stockholm, Sweden

Camilla Mörn

camilla.morn@ivl.se

Partnerji projekta Transparensense

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

Za vsebino tega dokumenta so odgovorni avtorji. Vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Ne EACI ne Evropska komisija nista odgovorni za kakršno koli posledico, ki bi izvirala iz uporabe informacij iz tega dokumenta.